

“Llepa’m, lumí, la lluna del tall.
Llepa’m i anem fins allà on tot es mou:
fins allà on res s’agafa o s’agafa molt
poc
- camaleó i laberint i una mica de
tria”.

—*Aquest amor que no és u*, 2018
Blanca Llum Vidal

Ensemble O Vos Omnes *Epistulae ad Sagittarium*

Cicle Coral Orfeo Català
Diumenge, 27 d’octubre de 2019 – 20 h
Petit Palau

Ensemble O Vos Omnes
Hannah Freienstein, violoncel barroc
Marc Díaz, orgue positiu
Xavier Pastrana, director

Comentari

Diàleg. Diàleg entre els motets de Schütz i els textos de sant Agustí i la nova música i el poema de Joan Roís de Corella. Diàleg, sobretot, entre les veus: polifonia. Diàleg en música ideat per l’Ensemble O Vos Omnes i Xavier Pastrana, entre el passat i els nostres dies que ha quedat gravat en el disc *Epistulae ad Sagittarium* del segell Ficta.

No vaig dubtar gens a acceptar l’oferiment de ser jo mateix qui entrés en contrapunt amb Schütz escrivint la nova música. La música dels compositors del primer Barroc sempre m’ha fascinat. Un període d’aiguabarreig estètic on s’entrecruaren les troballes més trencadores dels madrigalistes italians, lligats a la teoria dels afectes, i la saviesa antiga i meditada dels polifonistes flamencs. Una convivència, un diàleg, que donà uns fruits curulls d’intensitat i profunditat. Les composicions de músics com Tunder, Schein, Scheidt, Weckmann i el nostre Schütz en són valuosos exemples.

Són 4 veus (amb un baix continu mínim, subtil) les que s’imiten tot dialogant entre si en els motets que Heinrich Schütz (1583-1672) escrigué seguint les *Meditacions* agustinianes. Un contrapunt imitatiu sever i exacte, amb poques concessions però d’alt voltatge expressiu, testimoni d’un ofici sòlid i una tradició robusta que té en la paraula la seva raó de ser. La paraula com a generadora d’estructures i tensions, textures i progressions.

La mateixa individualitat de les veus (fins a 8 i *a cappella*), tensions i estructures, progressions i textures, avançant, ara, al dictat de l’*Oració* de Joan Roís de Corella (1435-1497). I el tema també és el mateix, la Crucifixió, però canviant-ne el punt de vista. En Schütz, hi domina el Crist crucificat. En l’*Oració* el centre és la Mare de Déu tenint, ja davallat, el fill entre els braços (una Pietat).

He dividit l’obra en cinc parts, com un retaule: tres amb el cor dividit a 8 i gran densitat contrapuntística i dues, com dos pilars, amb el cor dividit a 4, més austeres. Cinc madrigals sacres marcats per les imatges corprenedores dels versos viatjant del dolor a la llum: del “*plor tan gran*” i les “*fonts de sanch*”, el món que es plany “*cobert d’aspre celici*”, els cels “*vestits de negra sarga*” i el sol “*plorant ab cabells negres*” fins a la recollida pregària de la Verge (“*llum d’aquest món, del cel lluent carboncle*”) i l’ascens final, bàlsam esclatant, del “*sol alt en lo cercle*”.

Joan Magrané, compositor

Heinrich Schütz (1585-1672)

Aspice Pater, SWV 73-75 10'
 · Aspice, Pater
 · Nonne hic est, mi domine
 · Reduc, domine deus meus

Joan Magrané (1988)

Oració 29'
 Oració a la Senyora Nostra,
 tenint son Fill, Déu Jesús, en la falda,
 davallat de la creu, text de Joan Roís
 de Corella (1435-1497)
 · Ab plor tan gran
 · Lo vostre cor partit
 ab fort escarpe
 · O fill tot meu
 · Mare de Déu, humil
 tostemps e verge
 · E no gosam les nostres
 mans estendre

Heinrich Schütz

Quid commisisti (SWV 56-60) 16'
 · Quid commisisti
 · Ego sum tui plaga doloris
 · Ego enim inique egi
 · Quo, nate Dei
 · Calicem salutaris
 accipiamm

Durada aproximada del concert:
 60 minuts, amb una petita pausa
 tècnica inclosa.

Ensemble O Vos Omnes va ser fundat l'any 2011 pel director i compositor Xavier Pastrana. Amb una llarga experiència en la música coral i de formació transversal en el camp de la música clàssica, Xavier Pastrana ha aconseguit en poc temps situar l'Ensemble O Vos Omnes en un dels grups vocals de música antiga de més projecció de Catalunya.

De la passió per la música antiga neix la voluntat de connectar el seu repertori amb el món actual i fer de cada concert una experiència única, propera i commovedora per a tothom.

Cadascun dels projectes de l'Ensemble pretenen posar en valor la capacitat de la música antiga de dialogar amb la societat contemporània. Treballant en la recuperació, contextualització i creació de nous repertoris i formats, l'Ensemble O Vos Omnes proposa concerts i enregistraments sorprenents i de gran rigor tècnic.

Les seves interpretacions de música barroca han estat lloades per la premsa especialitzada, tant en les obres de gran format com de petita factura. També han cridat l'atenció les seves interpretacions de música contemporània, que han estat reconegudes per compositors de renom, com Bernat Vivancos o Joan Magrané. La capacitat de combinar precisió tècnica amb un so distintiu i d'una gran musicalitat és el segell que ha portat l'Ensemble O Vos Omnes a ser considerat un grup únic en la seva especialitat.

Els components de l'Ensemble O Vos Omnes són:

Marta Mathéu, Maria Pujades, Elionor Martínez, Clara Brunet, sopranos; Marc Guerris, Mercè Bruguera, Daniel Folqué, Eulàlia Fantova, contralts; Matthew Thomson, Joan Francesc Folqué, Josep Lluís Moreno, Ferran Mitjans, tenors; Néstor Pindado, Oriol Mallart, Francesc Ortega, Víctor Vilca, baixos.

Tot i haver completat la carrera de guitarra, **Xavier Pastrana** va trobar aviat la seva passió en la direcció i la composició. Com a director té experiència en diversos camps (orquestral, coral, cobla, infantil...), on sempre ha estat reconegut per la seva sensibilitat musical i l'elegància del seu gest. Ha estat al capdavant de diverses formacions, però amb l'Ensemble O Vos Omnes ha aconseguit el reconeixement com a director d'un dels millors cors del país, que ha portat a altes cotes de perfecció en molt poc temps.

En la seva etapa de formació va estudiar composició i orquestració amb Manuel Oltra, eminent compositor català valorat especialment per la seva obra coral. Fruit d'aquest estudi, Xavier Pastrana demostra un gran domini de la textura coral i una sorprenent capacitat en les seves interpretacions de posar en relleu els elements formals i les tensions i distensions musicals, tot mantenint sempre una gran atenció a l'equilibri ideal i a la independència de les veus en cada passatge.

Per completar els seus estudis va passar una curta temporada a la Universitat für Musik und darstellende Kunst de Viena, on estudià direcció orquestral amb U. Lajovich i S. Pironkoff, tot i que sempre ha confessat una predilecció especial com a mestre pel director Salvador Mas.

El primer contacte amb la música antiga li ve del guiatge de Pierre Cao, director luxemburguès amb qui va estudiar a l'Escola Superior de Música de Catalunya. A partir de l'estudi amb aquest director, Xavier Pastrana ha iniciat una relació idíl·lica amb la música anterior al segle XIX que combina amb la seva faceta de compositor, la qual, per tant, el manté en contacte també amb la música del segle XXI.

Amb l'Ensemble O Vos Omnes i el seu primer treball discogràfic, *Epistulae ad Sagittarium* (Ficta Edicions), Xavier Pastrana desplega la seva capacitat de síntesi i de relació entre totes les seves facetes musicals.